

„Štajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje. Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krome, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak terek zvečer. Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 64, za 1/2 strani K 32, za 1/4 strani K 16, za 1/8 strani K 8, za 1/16 strani K 4, za 1/32 strani K 2, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 51.

V Ptuj v nedeljo dne 18. decembra 1910.

XI. letnik.

Današnja številka ima zopet 2 strani priloge in šteje torej skupaj 10 strani ter več slik.

Naznanilo.

Uradne ure v „Štajerčevi“ pisarni so se spremenile in veljajo od zdaj naprej tako-le: Ob delavnikih od 8. ure zjutraj do 3. ure popoldne. Ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure popoldne. Kdor ima v uredniških stvaréh z urednikom g. K. Linhartom govoriti, ta naj ga poseti doma (stara šola, za mestno cerkvijo). — Kar se tiče upravnništva (naročanje lista, plačilo naročnine, spremembe naslova, sprejem in plačilo inzeratov, vprašanja glede inzeratov itd.), to naj se odda vse v pisarni (Bismarckgasse 4, Theater). K uredniku Linhartu naj se pride le v uredniških zadevah (glede dopisov, vprašanj, itd.).

Kmetje v mariborskem okraju!

Slovenski poslanci so štajerski deželni zbor razbili. S tem so napravili spodnjestajerskemu ljudstvu velikansko gospodarsko škodo. Ljudstvo trpi pod vedno večjimi bremenii, poslanci slovenskih strank pa se smejiijo in zabavajo na troške tega izsesanega ljudstva . . .

Ako molčimo, potem bode vlada mislila, da se strinjamo s to politikio, da smo zadovoljni z gospodarsko revščino v deželi. Mi moramo torej javno povedati, da štajersko ljudstvo ni zadovoljno z brezvestno politikio slovenskih poslancev. Mi moramo dokazati, da pametni in razumni del štajerskega ljudstva ne stoji za temi politično brezvestnimi ljudmi . . . Mi moramo pa tudi vse ljudske moči zbrati in združiti, da priborimo štajerskemu ljudstvu vpliv in veljavo. Kmetje ne potrebujejo nobenih voditeljev, ker se znajo sami voditi! — Iz vseh teh vzrokov sklicujemo za ljudstvo mariborskega okraja

veliki kmetski shod,

ki se vrši

v nedeljo, dne 18. decembra 1910 ob 10. uri v „Gambrinushalle“ (Schillerstrasse) v Mariboru.

Na ta velevažni shod so vsi vabljeni, ki imajo resno voljo do gospodarskega dela in ki se ne pustijo nahujskati od prvaških agitatorjev. Mi nimamo ničesar proti temu, ako pridejo tudi kmetje nasprotnega mišljenja na zborovanje. Ali za to smo priskrbeli, da nikdo shoda motil ne bode.

Naši zaupniki v okraju dobijo posebna vabila. Prosimo, da jih med somišljenike razdelijo in da pridejo vsi z znanci in prijatelji na to velevažno zborovanje. Skrajni čas je, da izpregovori enkrat ljudstvo samo jasno besedo. Zato pa:

Vsi na shod!

Mi gremo naprej!

Žalostne uspehe je rodila prvaška in klerikalna politika. Res je, da ti ljudje ljudstvu vedno škodujejo, pa naj že storijo kakoli hočejo. Prvaštvo je danes rak-rana na truplu slovenskega ljudstva. V svoji politiki so bili prvaki vedno nazadnjaški in nevarni. Vpili so vedno in vpijejo še danes, da hočejo ljudstvu „pomagati“ in ljudstvo „rešiti“ vseh nadlog in vse bede. Ali vzeti mu hočejo celo — domovino in vero. Vzeti hočejo ljudstvu vero, kajti čimbolj uganjajo duhovniki politiko, čimbolj zlorabljajo prižnico in spovednico v strankarske ter politične namene, tembolj „peša vera“. Ljudstvo vsled politikovanja mladičev v talarju nima več tistega zaupanja v duhovniške besede in tisto ljubezen za duhovniški stan, kakor svoj čas pred žalbog preteklimi desetletji. Res peša vera in srce krvavi človeku, ako to opazuje. Ali ljudstvo ni krivo tega pešanja! Dokler ne bode cerkvena oblast z resno besedo vstavila in prepovedala duhovništvu vsako politikovanje, toliko časa tudi ni upati na zboljšanje položaja . . . Prvaki pa tudi vedno vpijejo, da moramo domovino braniti in se zanjo ogrevati in za narod delati. Prav tako! Ali ravna ti politiki prvaških strank rujejo proti domovini. Kajti prvaki se združujejo z Rusi in Srbi, da bi raztrgali avstrijsko našo domovino. Prvaki hočejo avstrijske kronovine, zlasti Štajersko in Koroško razbiti. Oni izdajajo liste, v katerih pisarijo od srbske vlade plačani vohuni. Javno naglašajo prvaki svoje velezdajsko „prepričanje“ in javno jih je moral sam presviliti naš cesar Franc Jožef I. že opetovano pokarati. Tako izgleda „narodnjaštvo“ in „domoljublje“ slovenskih prvakov . . . Da taka „politika“ ljudstvu ne more prijati, razumel bode vsak pametni človek. Sicer je pa ta prvaška politika rodila tudi najnevarnejše in najbrezvestnejše gospodarske organizacije. Koliko milijonov napravili so klerikalni „konzumi“ slovenskemu ljudstvu! In v kako veliki nevarnosti so slovenski kmetski denarji, ki so naloženi v prvaških posojilnicah, katere nimajo nobene oblastvene kontrole! Opozarjamo le na šoštanj-sko, celjsko, ormoško slovensko posojilnico. Opozarjamo na velikanski škandal, ki nima para in ki se je pri konkurzu slovenskega zavoda „Agro-Merkur“ pojavil. „Zveza slovenskih zadrug“ se je v tem slučaju naravnost kot na zločinski način zanemarjeni zavod izkazala, pri kateremu mora prej ali slej do pogubonosnega poloma priti. Opozarjamo pa tudi na grozoviti polom klerikalnih gospodarskih organizacij na Koroškem, pri kateremu se je kmetskemu ljudstvu več milijonov kron krvavo zaslužnega denarja naravnost oropalo! . . . Pri takih razmerah seveda ni čuda, da je ljudstvo vedno bolj revno, da imamo vedno več beračev, da pride vsako leto več slovenskih posestev na boben, da se ljudstvo v vedno večjem številu izseljuje. Ni čuda, kajti prvaški voditelji silijo ljudstvo tako rekoč v pogubo . . .

Ako pa mi le besedico izpregovorimo in hočemo ljudstvo pred izrabljanjem od strani pr-

vakov braniti, potem padejo prvaki kakor lačni volkovi čez nas in nas psujejo „nemčurje“, „šnopsarje“, „brezverce“, „janičarje“, „izdajice“. Dobro je le, da se mi naprednjaki za te otročje psovke ne zmenimo. Mi delamo naprej in vedno stojimo na svojem starem programu: **Skupno gospodarsko delo slovenskega in nemškega ljudstva.** Na podlagi tega programa gremo tudi naprej!

Prvaštvo nas v svoji obupni jezi ne more premagati in — to smo prepričani! — nikdar nas ne bode premagalo. Kajti mi smo za ljudstvo in ljudstvo je z nami!

Torej vedno naprej!

Politični pregled.

Vlada barona Bieniertha je odstopila in cesar je sprejel odstop. Torej imamo zopet celi kup penzioniranih ministrov. Vzrok so Poljaki, ki hočejo svoje vodne ceste. Bienierthova vlada vodi opravila naprej.

Iredentovci pred sodnijo. Pred graškimi porotniki imelo se je te dni zagovarjati 13 laških fantalinov zaradi veleizdaje, motenja javnega miru, žaljenja veličanstva itd. Prenapeta politična hujskarinja je smrkoline v to neumnost zapeljala. Porotniki so imeli usmiljenje in so jih oprostili. Le neki Cesare Deperis je bil zaradi žaljenja veličanstva na 3 mesece težke ječe obsojen.

Obsojeni laški iredentovci. Tudi na Dunaju se je vršila sodnijska obravnava proti laškimi vohunom in veleizdajalcem. Glavni obtožitelj Colpi je bil na 4 leta težke ječe obsojen, neki Dante na 10 mesecev in neki Tomasini na 8 mesecev težke ječe. Kakor se vidi, postajajo „neodrešeni“ italijanski bratci v Avstriji prav predržni!

Češko-laški list pod imenom „Il Piccolo di Praga“ bode pričel v Pragi izhajati. Najbolj protiavstrijski elementi, Lahi in Čehi, se torej združujejo. Baje plačuje italijanska vlada ta list. Zdaj potrebujemo le še češko-laško-slovenski list. Kajti naši narodnjaki imajo vendar iste cilje kakor prenapeti iredentovci in Čehi . . .

Vsi živinski sejmi (razven konjskih) so **ustavljeni.** Oblasti vsled tega ne smejo več „Viehpassov“ dajati. — Živino v železniške vozove nalagati in iz njih gnati, se sme le v navzočnosti živinozdravnika. Oblasti in občinska predstojništva so dobila v tem oziru posebna navodila. Kdor bi se postavine ne pokoril, bode strogo kaznovan!

Opozarjamo kmete na te važne določbe!

Dopisi.

Iz Ptujске gore. Občinske volitve delajo našim narodnjakom hude preglavice. Ti ljudje dobro vedo, da jih ljudstvo ne mara več, ker ne mara za dolgove in zatiranje in krivico. Ljudstvo hoče, da se uvede v tržki občini pošteno gospodarstvo, ki mora biti javno in katerega računji morajo biti vsakomur na razpolago. Ljudstvo hoče, da se z občinskim denarjem kaj koristnega napravi, ne pa zidovi, ki se vsak drugi dan podirajo. Ljudstvo